

5. Cele, kierunki działań

1. Struktura celów Strategii

2. Cele horyzontalne

Mieszkańcy i władze samorządowe w trakcie partycypacyjnego procesu strategicznego zdefiniowali wartości i standardy działania, które podzielają jako społeczność i są przekonani, że powinny one przyświecać wszelkim działaniom strategicznym.

Te cele horyzontalne wpisują się w regionalne, krajowe i wspólnotowe zasady rozwoju, obejmując:

- poszanowanie praw podstawowych oraz przestrzeganie Karty praw podstawowych Unii Europejskiej;
- równości kobiet i mężczyzn;
- równości szans (m.in. zasady wynikające z Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych) i niedyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną, w tym dostępność dla osób z niepełnosprawnościami;
- zgodności z celem wspierania zrównoważonego rozwoju określonego w art. 11 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz z uwzględnieniem celów ONZ dotyczących zrównoważonego rozwoju, a także porozumienia paryskiego i zasady „nie czynić poważnych szkód” (DNSH).

Trzy, poniżej opisane, cele horyzontalne powinny być brane pod uwagę zarówno w przygotowywaniu oraz wdrażaniu projektów realizujących cele strategiczne, jak i w samym procesie zarządzania strategicznego.

Włączenie społeczne i zawodowe

Kapitał społeczny jest najcenniejszym zasobem jaki posiada gmina, to m.in. relacje społeczne i zaufanie decydują o wyborach obywateli - gdzie mieszkać i zakładać rodzinę oraz o jakości życia w danym miejscu. Mieszkańcy stają się społecznością dzięki budowaniu relacji, co można osiągnąć przez działania aktywizacyjne. Aktywizacja społeczna skierowana do różnych grup – dzieci, młodzieży, seniorów będzie uwzględniana w planowanych przedsięwzięciach zarówno tych miękkich jak i infrastrukturalnych. Dbłość o aktywizację zawodową i tworzenie warunków w tym zakresie (odpowiednia edukacja, budowanie postaw przedsiębiorczych, dostęp do żłobków i przedszkoli) przyczyni się do polepszenia sytuacji ekonomicznej mieszkańców.

Innowacje i cyfryzacja

Przyjęto szerokie rozumienie innowacji, wynikające z Podręcznika OSLO (2018): „innowacja jest to wdrożenie nowego lub istotnie ulepszanego produktu (wyrobu lub usługi), nowego lub istotnie ulepszanego procesu, nowej metody marketingowej lub nowej metody organizacyjnej w praktyce gospodarczej, organizacji miejsca pracy lub stosunkach z otoczeniem”. Gmina w strategii zakłada wynikające z przytoczonej definicji bezustanne doskonalenie działań, procesów, metod, instytucji, infrastruktury, relacji. Zgodnie z logiką pętli Deminga PDCA (Plan-Do-Check-Act) cele strategii

koncentrują się na stopniowych zmianach ewolucyjnych podnoszących jakość życia mieszkańców i potencjał społeczno-gospodarczy. Planowane i wdrażane przedsięwzięcia powinny nawet w mikroskali wykorzystywać innowacyjne rozwiązania, aby dzięki temu potęgować swoje oddziaływanie. Innowacje powinny także dotyczyć działań społecznych.

Cyfryzacja stanowi dziś powszechne narzędzie działania administracji, które zwiększa dostępność i jakość usług publicznych. Powinna stać się standardem w funkcjonowaniu samorządu i być szeroko wykorzystywana w nowych przedsięwzięciach.

Zrównoważony rozwój i transformacja energetyczna

Milenijne zasady zrównoważonego rozwoju promowane przez ONZ od dwóch dekad są wyznacznikiem działań rozwojowych i bezwzględnie muszą być nadal traktowane priorytetowo. Dobre zdrowie i jakość życia, dobra jakość edukacji, równość płci, wzrost gospodarczy i godna praca, odpowiedzialna konsumpcja i produkcja, ochrona klimatu i partnerstwo – to tylko niektóre z nich. Dziś Europa, a przede wszystkim Polska mierzy się z kolejnym problemem – postępującym kryzysem klimatycznym i energetycznym. Transformacja energetyczna to kluczowe wyzwanie stojące przed każdym z polskich samorządów. Stanowi ona konieczność, a jednocześnie szansę rozwojową. Obszary wiejskie, w tym rolnicze, stanowią znaczący potencjał do rozwoju w tym zakresie jako potencjalni kooperanci miast. Lokalizacja Gminy Koniusza w naturalny sposób stwarza takie możliwości.

Elementy związane z energooszczędnością, produkcją energii z OZE, dekarbonizacją, budowanie demokracji energetycznej – to elementy, które same w sobie zostały wskazane jako kierunki działań w niniejszej strategii, a jednocześnie powinny być uwzględniane we wszystkich podejmowanych przedsięwzięciach infrastrukturalnych, a także tych budujących kapitał społeczny gminy.

Przytoczone cele horyzontalne wpisują się w koncepcję inteligentnej wioski, która przyświeca władzom samorządowym w procesie opracowania strategii i będzie wyznacznikiem w trakcie jej wdrażania.

3. Cele strategiczne i kierunki działań

Obszar I - Mieszkańcy
(perspektywa społeczna):

Cele strategiczne	Kierunki działań
I.1 Kreatywne dzieci i młodzież	<ul style="list-style-type: none"> ○ Rozwój infrastruktury opieki nad dziećmi – żłobki o wysokim standardzie opieki ○ Rozwój infrastruktury opieki nad dziećmi – przyjazne przedszkola ○ Zapewnienie wysokiej jakości infrastruktury szkolnej i jej wyposażenia ○ Efektywne, zoptymalizowane zarządzanie placówkami oświatowymi ○ Podnoszenie kompetencji kadry nauczycielskiej ○ Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej ○ Zajęcia dodatkowe o charakterze edukacyjnym (w tym zajęcia wyrównawcze) ○ Zajęcia dodatkowe rozwijające hobby (sportowe, artystyczne), udział szkół w programach rozwojowych ○ Wspieranie dzieci uzdolnionych ○ Zapewnienie wsparcia psychologicznego dla dzieci i młodzieży ○ Promocja diagnozowania potencjałów i doradztwa zawodowego na etapie edukacji podstawowej ○ Tworzenie miejsc spotkań dla młodzieży
I.2 Zaangażowani mieszkańcy	<ul style="list-style-type: none"> ○ Budowanie wspólnej tożsamości mieszkańców ○ Tworzenie miejsc spotkań - świetlice, kluby, remizy OSP, plenerowe miejsca spotkań (np. wiaty grillowe) ○ Poszerzanie funkcji istniejącej infrastruktury o charakterze społecznym ○ Wspieranie organizacji pozarządowych – m.in. stowarzyszeń takich jak: KGW, OSP, Kluby sportowe ○ Promowanie dziedzictwa kulturowego gminy, historii, tradycji, postaw patriotycznych – organizacja imprez, warsztatów, festynów ○ Rozwój Gminnego Ośrodka Kultury – jako centrum życia społeczno-kulturalnego lokalnej społeczności

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Promocja postaw obywatelskich w tym idei wolontariatu, współpracy międzypokoleniowej itp. ○ Rozwój infrastruktury kultury ○ Stały rozwój oferty kulturalnej ○ Budowa, rozbudowa, modernizacja infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej ○ Podnoszenie kompetencji cyfrowych mieszkańców, budowanie postaw przedsiębiorczych, budowanie świadomości klimatycznej – edukacja ustawiczna
<p style="text-align: center;">I.3 Aktywni seniorzy</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Wsparcie działań aktywizacyjnych dla seniorów ○ Wsparcie opiekuńcze dla seniorów ○ Wsparcie projektów międzypokoleniowych ○ Działania edukacyjne służące podnoszeniu świadomości zdrowotnej seniorów oraz promocji zdrowego stylu życia ○ Rozwój kompetencji cyfrowych seniorów
<p style="text-align: center;">I.4 Otwarta społeczność</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Likwidacja barier architektonicznych w celu zapewnienia dostępności dla osób z niepełnosprawnościami ○ Poprawa dostępu do usług społecznych, w tym opieki zdrowotnej, profilaktyki, promocji zdrowia ○ Poprawa dostępu do usług opiekuńczych dla osób potrzebujących ○ Rozwój placówek opiekuńczych, aktywizujących oraz działań w formule wsparcia zdeinstytucjonalizowanego ○ Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym w tym patologiom i uzależnieniom ○ Rewitalizacja społeczna oraz wsparcie osób w trudnej sytuacji (m.in. dzieci, seniorów, bezrobotnych, imigrantów, mniejszości narodowych) ○ Innowacje społeczne
<p style="text-align: center;">I.5 Skuteczny samorząd</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Rozwój komunikacji pomiędzy samorządem gminnym a mieszkańcami ○ Wdrażanie partycypacyjnego podejścia do działań samorządu – badania ankietowe, konsultacje społeczne ○ Cyfryzacja usług publicznych – rozwój elektronicznej administracji, zwiększenie dostępu mieszkańców do e-usług podnoszenie kompetencji cyfrowych, zakup oprogramowania i sprzętu ○ Podnoszenie kompetencji kadry samorządowej w obszarze zarządzania

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Wykorzystanie narzędzi wspierających zarządzanie – audyty, systemy oceny, kryteria ewaluacji, zarządzanie finansowe, zarządzanie przez rezultaty ○ Budowanie potencjału do pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych ○ Promocja gminy jako „dobrego miejsca do mieszkania” i promocja wśród mieszkańców patriotyzmu podatkowego – płacenie PIT na terenie gminy ○ Opracowywanie dokumentów strategicznych i operacyjnych dla kluczowych obszarów rozwoju ○ Wsparcie doradcze dla mieszkańców i przedsiębiorców w zakresie ochrony środowiska, OZE, transformacji energetycznej, zrównoważonego rozwoju, gospodarki obiegu zamkniętego
<p style="text-align: center;">I.6 Partnerska współpraca</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Rozwój współpracy Gminy z lokalnymi liderami ○ Rozwijanie współpracy pomiędzy gminą a organizacjami pozarządowymi – zlecenie zadań w formule konkursowej, współorganizacja przedsięwzięć ○ Rozwój kooperacji energetycznej – klaster energii i spółdzielnia energetyczna ○ Intensyfikacja współpracy na rzecz rozwoju lokalnego – w Ramach Lokalnej Grupy Działania i Stowarzyszenia Otulina Krakowska oraz współpraca z innymi jst ○ Współpraca z samorządem powiatowym i z samorządem województwa ○ Współpraca z podmiotami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo: Policja, OSP, PSP, SANEPID itp.

Obszar II - Rolnictwo i Przedsiębiorczość (perspektywa gospodarcza)

Cele strategiczne	Kierunki działań
<p>II.1 Zrównoważone rolnictwo</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Promocja rolnictwa ekologicznego ○ Promocja produkcji lokalnej zdrowej żywności ○ Podnoszenie świadomości rolników w zakresie zrównoważonego rolnictwa ○ Zachęcanie do kooperacji rolników i promocja grup producenckich, krótkich łańcuchów żywności ○ Dostępność do lokalnych miejsc sprzedaży produktów rolnych ○ Modernizacja gospodarstw rolnych, specjalizacja produkcji ○ Wspieranie rozwoju pozarolniczej działalności gospodarczej
<p>II.2 Atrakcyjna wieś</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Wspieranie inicjatyw rozwijających turystykę w gminie: agroturystyka, zagrody edukacyjne, gospodarstwa opiekuńcze, enoturystyka (wino) ○ Rozwój i promocja szlaków turystycznych przebiegających przez gminę ○ Rozwój szlaków rowerowych o funkcjach turystycznych ○ Imprezy lokalne promujące gminę ○ Promocja i wdrażanie koncepcji inteligentnej wsi ○ Dokumentowanie, zachowywanie i upowszechnianie dziedzictwa niematerialnego i materialnego ○ Wspieranie lokalnych twórców, rzemiosła oraz produktów tradycyjnych i regionalnych
<p>II.3 Rozwijająca się przedsiębiorczość</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Tworzenie stref aktywności gospodarczej na obszarach do tego przeznaczonych ○ Prowadzenie aktywnych działań promujących gminę jako miejsce przyjazne przedsiębiorcom i inwestorom ○ Budowanie postaw przedsiębiorczych wśród dzieci i młodzieży poprzez zajęcia, warsztaty, konkursy, gry itp. ○ Wspieranie inicjatyw z zakresu rozwoju działalności usługowej skierowanej do mieszkańców ○ Promocja przedsiębiorczości społecznej ○ Promocja zielonej gospodarki, bio gospodarki i gospodarki w cyklu zamkniętym

-
- Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy
  - Działania na rzecz wsparcia zatrudnienia, w szczególności osób młodych, osób z niepełnosprawnościami oraz osób powyżej 50 roku życia

Obszar III - Infrastruktura, Środowisko

i Transformacja Energetyczna

(perspektywa przestrzenna i środowiskowa)

Cele strategiczne	Kierunki działań
<p>III.1 Przyjazna przestrzeń</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Zrównoważony rozwój zabudowy mieszkaniowej, w tym zabudowy wielorodzinnej ○ Efektywne gospodarowanie przestrzenią, efektywne uzbrajanie terenów, zapobieganie rozpraszaniu zabudowy rolniczej, gospodarczej i mieszkaniowej ○ Scalanie gruntów ○ Modernizacja budynków, przestrzeni publicznych zgodnie z ideą Nowego Europejskiego Bauhausu poprzez poprawę estetyki przestrzeni publicznej, zapewnienie jej dostępności i włączenia społecznego, w tym rewitalizacja, działania centrotwórcze ○ Likwidacja dzikich wysypisk ○ Ochrona, promocja i rozwój materialnego dziedzictwa kulturowego, w tym zabytków i ich otoczenia
<p>III.2 Sprawna komunikacja</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Zapewnienie dostępu do szerokopasmowego internetu ○ Rozbudowa systemu komunikacji publicznej na terenie gminy ○ Rozbudowa i modernizacja sieci dróg gminnych ○ Współpraca w zakresie modernizacji dróg powiatowych i wojewódzkich ○ Rozwój transportu multimodalnego, w tym sieci parkingów „parkuj i jedź” ○ Wsparcie rozwoju elektromobilności i innych innowacyjnych form transportu ○ Budowa ścieżek rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych o funkcjach komunikacyjnych
<p>III.3 Ekologiczna infrastruktura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Wyznaczenie obszarów chronionych i ochrona terenów szczególnie cennych przyrodniczo i bioróżnorodności ○ Zadrzewianie nieużytków, ochrona zadrzewień i zakrzewień śródpolnych ○ Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych ○ Inwestycje na rzecz łagodzenia zmian klimatu, np. przeciwdziałanie suszy - mała retencja ○ Rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Rozwój i modernizacja sieci kanalizacyjnej, oczyszczalni ścieków oraz przydomowych oczyszczalni ścieków ○ Rozwój i modernizacja sieci wodociągowej oraz ujęć wody ○ Optymalizacja systemu selektywnej zbiórki odpadów
<p style="text-align: center;">III.4 Bezpieczna infrastruktura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Inteligentne, energooszczędne oświetlenie ○ Monitoring wizyjny ○ Bezpieczne chodniki, przejścia dla pieszych, skrzyżowania, ciągi pieszo-rowerowe ○ Usuwanie azbestu ○ Utylizacja odpadów z rolnictwa ○ Wspieranie inicjatywy w zakresie gospodarki obiegu zamkniętego, w tym inwestycje np. punkty napraw i ponownego użycia produktów, rozwój punktu selektywnej zbiórki odpadów
<p style="text-align: center;">III.5 Efektywność energetyczna</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ograniczenie niskiej emisji ○ Rozbudowa Odnawialnych Źródeł Energii (OZE) – infrastruktura publiczna ○ Współpraca z sektorem prywatnym w zakresie kooperacji energetycznej np. w formule Partnerstwa Publiczno-Prywatnego ○ Promocja transformacji energetycznej wśród mieszkańców, przedsiębiorców, rolników ○ Rozwój sieci gazowej ○ Głęboka termomodernizacja obiektów publicznych ○ Systemy zarządzania energią ○ Aktywne działania w ramach klastra energetycznego i spółdzielni energetycznej ○ Budowanie świadomości klimatycznej mieszkańców

